

KRAJOBRAZ PO MISTRZOSTWACH EUROPY 2012

*ANDRZEJ KAMIŃSKI
JACEK KACZMAREK*

**SAFETY ASPECTS OF MASS EVENTS. PROBLEMATIC ISSUE
SERVING, SELLING AND CONSUMING ALCOHOL DURING MASS
EVENTS, INCLUDING FOOTBALL MATCHES.**

**ASPEKTY BEZPIECZEŃSTWA IMPREZ MASOWYCH.
PROBLEMATYKA PODAWANIA NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH, ICH
SPRZEDAWANIA I SPOŻYWANIA W CZASIE TRWANIA IMPREZ
MASOWYCH, W TYM MECZÓW PIŁKI NOŻNEJ**

Andrzej Kamiński

Komenda Miejska Policji we Wrocławiu
andrzej.kaminski@wroclaw.wr.policja.gov.pl

Jacek Kaczmarek

Komenda Miejska Policji we Wrocławiu
jacek.kaczmarek@wroclaw.wr.policja.gov.pl

ABSTRACTS

Currently in Poland issues of mass events regulates act of 20 March on 2009 mass events security (Dz. U. of 21 April 2009). When Poland and Ukraine stays co-hosted the European Championships EURO 2012 in Poland to started process adopting change the low. The primary aim of the reform was to make the effective to ensure security at EURO 2012.

New legislation (introduce EURO 2012) which entered into force on basis of the act amending the act on the safety and security of mass events to possible serving, selling and consuming low-alcohol (alcoholic beverages with less than 3,5% alcohol) during mass events, including football matches (with the exception of high-risk events). The idea sparked off a debate between supporters and opponents to access alcohol during mass events in particular football matches.

In the European Championships issue to access drink alcohol was a negligible, because UEFA banned the consumption of alcohol during matches.

At the moment new regulation sill is a cause o lots of controversy, because some owners of stadiums and mass events, the organizers want to serve and sell alcoholic beverages with an alcohol content above 3.5% dur-

ing mass events.

The situation is a serious conflict between originators, who want to serve and sell alcoholic beverages with an alcohol content above 3.5% during mass events, including football matches and those persons, who are responsibility for security.

Podstawowym i nieodzownym elementem związanym z imprezami masowymi jest troska o bezpieczeństwo ich uczestników. Obecnie aktem prawnym regulującym całościowo problematykę bezpieczeństwa podczas imprez masowych o zróżnicowanym charakterze jest Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych z 20 marca 2009 roku (DzU nr 62, poz. 504. z późn. zm.).

Mimo że ustawę cechuje obszerność i uszczegółowienie wielu kwestii związanych z regulacjami prawnymi odnoszącymi się nie tylko do obowiązków organizatorów imprez, lecz także do zachowania uczestników – ustawa, po przyznaniu przez UEFA organizacji Polsce i Ukrainie Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 roku, wymagała korekty i zmian legislacyjnych pozwalających na sprostanie wymogom bezpieczeństwa oraz nowym wyzwaniom organizacyjnym, które pojawiły się podczas przygotowań do zabezpieczenia meczów piłkarskich oraz imprez towarzyszących w ramach EURO 2012.

Jej nowelizacja wprowadzona za pomocą Ustawy z 31 sierpnia 2011 roku o zmianie Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw (Dz U nr 217, poz. 1280.) wniosła wiele nowych zapisów do obowiązujących przepisów. Jedną z najbardziej kontrowersyjnych zmian było wprowadzenie możliwości sprzedaży, podawania oraz spożywania podczas imprezy masowej napojów alkoholowych zawierających nie więcej niż 3,5% alkoholu (z wyłączeniem imprez podwyższonego ryzyka). Przepis ten wywoływał burzliwe, ale i merytoryczne dyskusje już na etapie zaawansowanych prac legislacyjnych. Rozważano przede wszystkim jego wpływ na poziom bezpieczeństwa.

Wprowadzenie nowelą, w życie, do przedmiotowej ustawy art. 8a [Zasady sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych] usankcjonowało w praktyce pojawienie się niskoprocentowego alkoholu na imprezach masowych, w tym sportowych.

Podczas EURO 2012 dostępność alkoholu na obiektach sportowych była niezauważalna (napoje alkoholowe dostępne były najczęściej w tzw.

strefach kibica i podczas imprez towarzyszących) ze względu na fakt, że podczas turnieju UEFA jako organizator zawodów nie dopuszczała do sprzedaży, podawania i spożywania w trakcie meczów jakiegokolwiek alkoholu. Problem stał się istotny po zakończeniu mistrzostw. Większość organizatorów masowych imprez sportowych, jeżeli nie rozważy taką możliwość, to dopuszcza obecność alkoholu podczas zawodów, korzystając z ustawowej możliwości.

Wprowadzenie napojów alkoholowych o zawartości do 3,5% alkoholu na obiekty sportowe zdopingowało osoby odpowiedzialne za wykorzystanie (wynajem) nowych obiektów sportowych (wybudowanych specjalnie na EURO 2012), w ramach strategii marketingowych ukierunkowanych na pozyskanie nowej publiczności i użytkowników pomieszczeń na stadionach, do prób skorelowania oglądania zawodów sportowych (głównie meczów piłki nożnej) z możliwością spożywania napojów alkoholowych przekraczających ustawowe minimum 3,5%.

Powyzsza sytuacja mająca niewątpliwie wpływ na bezpieczeństwo imprez masowych stała się przyczynkiem do polemiki pomiędzy pomysłodawcami wprowadzenia właściwie wszystkich rodzajów napojów alkoholowych na teren imprez masowych, w tym mecze piłki nożnej (na trybuny) a osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo.

KEY WORDS:

Mass event, public order, football match, act on mass events security, alcohol, stadium, organizer, manager, laws, regulations, safety, responsibility, lodge, serve, sales, consumption, tournament, championship, competition, regulation and law.

Impreza masowa, porządek publiczny, mecz, piłki nożnej, ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych, alkohol, stadion, obiekt, organizator, zarządca, prawo, przepisy, bezpieczeństwo, odpowiedzialność, uczestnicy, loża, podawanie, sprzedaż, spożywanie, turniej, mistrzostwa, zawody, przepisy, prawo.

WPROWADZENIE

18 kwietnia 2007 roku, w Cardiff, stolicy Walii, były piłkarz, przewodniczący Unii Europejskich Związków Piłkarskich (ang. *Union of European Football Associations –UEFA*) Michael Platini ogłosił, że gospodarzami Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w roku 2012 będą wspólnie dwa sąsiadujące ze sobą państwa Polska i Ukraina. Była to już formuła sprawdzona.

Wspólnymi siłami Mistrzostwa Europy wcześniej organizowały dwa kraje – w roku 2000 Holandia z Belgią, a w 2008 Austria ze Szwajcarią.

Polska i Ukraina, decydując się na wspólną organizację zawodów, stały przed bardzo trudnym zadaniem. Należy podkreślić, że państwa te nigdy wcześniej nie organizowały tak dużej imprezy sportowej. W chwili ogłoszenia przez Platinięgo wyboru (decyzji) 12 członków Komitetu Wykonawczego UEFA o przyznaniu roli gospodarza Mistrzostw Europy Polsce i Ukrainie żadne z wybranych państw, organizatorów Turnieju Finałowego UEFA EURO 2012, nie posiadało odpowiedniej i w pełni przygotowanej infrastruktury, nie tylko sportowej, ale i związanej z kompleksowym zapleczem drogowym i pobytowym niezbędnym dla sprawnego i efektywnego zorganizowania powyższej imprezy oraz przeprowadzenia jej. Nie bez znaczenia jest tutaj fakt, że zarówno Polska, jak i Ukraina mimo wspólnej granicy znajdują się w różnych strefach wpływów politycznych i posiadają zróżnicowane systemy prawne, a poszczególne miasta, w których planowano przeprowadzenie meczów turniejowych w Polsce i Ukrainie, dzieliły setki kilometrów.

Polska i Ukraina stanęły przed olbrzymim wyzwaniem nie tylko zorganizowania zawodów w aspekcie logistycznym, lecz także na płaszczyźnie bezpieczeństwa. Szczególnie druga kwestia nabierała olbrzymiego znaczenia w perspektywie przystosowania zróżnicowanych systemów prawnych do realizacji wspólnego celu. Analizując bezpieczeństwo, należy zaznaczyć, że na chwilę obecną brak jest jednolitej definicji tego pojęcia i jest ono różnie interpretowane. Należy więc zgodzić się ze słowami profesora W. Pokruszyńskiego (2011 s.11), który wartościując próby definiowania bezpieczeństwa w jednolitej definicji, scharakteryzował je w następujący sposób:

Definicje słownikowe najczęściej określają bezpieczeństwo jako stan państwa lub grupy państw zdolnych do przeciwstawienia się zagrożeniom wywołanym przez człowieka lub naturę, tj. w sytuacji kryzysowej (wojny). Najogólniejszą definicję bezpieczeństwa zawiera Słownik nauk społecznych sponsorowany przez UNESCO, w którym D. Lerner podaje, że w najbardziej dosłownym znaczeniu bezpieczeństwo jest właściwie identyczne z pewnością i oznacza brak zagrożenia fizycznego albo ochronę przed nim.

Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej to trzecia co do wielkości impreza sportowa na świecie, po Igrzyskach Olimpijskich oraz Mistrzostwach Świata w Piłce Nożnej. Przyciąga kibiców i uwagę ludzi nie tylko z Europy, lecz także z całego świata. Bardzo szybko zdano sobie sprawę z faktu, że organizacja turnieju, oprócz elementów logistycznych i infrastrukturalnych, wymaga szczególnych i nowoczesnych działań ukierunkowanych na bezpieczeństwo, które należało zapewnić podczas całych mistrzostw, nie tylko na obiektach sportowych, na których miała się koncentrować podczas meczów uwaga całego, nie tylko sportowego świata, lecz także poza stadionami, przed zawodami i po ich zakończeniu.

W roku 2007 Polska nie miała właściwie żadnego doświadczenia jako organizator tego rodzaju imprez sportowych, a co się z tym wiąże, wypracowanych algorytmów zapewnienia bezpieczeństwa oraz porządku publicznego. Nieodzwonne wydawało się zatem zaangażowanie niespotykanej do tej pory ilości sił i środków oraz diametralne przeorientowanie i przystosowanie do nowej sytuacji obowiązujących przepisów prawa związanych z zabezpieczeniem imprez masowych. Potrzebę stworzenia nowych form i struktur organizacyjnych dostosowanych do skali przedsięwzięcia zauważyli Sidorowicz, Kaczmarek i in. (2010, s. 238) w okresie poprzedzającym organizację zawodów.

Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej Euro 2012 to wielkie wyzwanie dla wielu osób, instytucji i służb. Aby sprostać tak wielkiemu zadaniu, potrzebne jest utworzenie właściwych struktur organizacyjnych, ukierunkowanych na przygotowanie imprezy i przeprowadzenie jej. Bez wątplenia jej rozmiar, dotychczas w Polsce niespotykany, wymagał będzie utworzenia skutecznych procedur działania, współpracy różnych podmiotów, a nade wszystko doboru wykwalifikowanych ludzi, którzy planować będą i realizować zadania związane z zabezpieczeniem zasadniczej części projektu, a więc meczów piłkarskich.

Dotychczasowe regulacje prawne siłą rzeczy nie przedstawiały kompletnych rozwiązań skierowanych na zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas tak olbrzymiej imprezy. Obowiązujące regulacje prawne z obszaru bezpieczeństwa imprez masowych ukierunkowane były przede wszystkim na problematykę przeciwdziałania tzw. zjawisku chuligaństwa stadionowego i wymagały uwzględnienia i wyszczególnienia nowego spektrum zagrożeń, związanych z wieloaspektowym zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Wyzwania generują nowe sytuacje, w których występują niezby-

walne potrzeby i stosownie do nich odpowiednie działania państwa lub grupy państw w celu osiągnięcia określonego stanu bezpieczeństwa. (Pokruszyński, 2010, s. 8). Niewątpliwie organizacja EURO 2012 motywowała Polskę i Ukrainę do podjęcia działań ukierunkowanych na zapewnienie bezpieczeństwa. Sytuacji związanej z wypracowaniem algorytmów bezpieczeństwa nie ułatwiał także fakt funkcjonowania odrębnych procedur zabezpieczania imprez masowych, w tym meczów piłki nożnej w Polsce i na Ukrainie oraz przygotowanie turnieju zgodnie z wymogami UEFA.

Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej rozegrane na stadionach Polski i Ukrainy niewątpliwie przyczyniły się do gruntownej nowelizacji przepisów związanych z aspektem bezpieczeństwa imprez masowych. Wprowadzone regulacje prawne pozwoliły na sprawne i bezpieczne przeprowadzenie zawodów, które krajowe i światowe media oraz opinia społeczna oceniły jako bardzo udane i zmieniające wizerunek Polski i jej mieszkańców.

Pisząc o „krajobrazie” pozostawionym po Turnieju Finałowym UEFA EURO 2012[™], autorzy pragną zwrócić uwagę na przygotowane przed zawodami wybrane rozwiązania legislacyjne, które pozwoliły im realizować cele ukierunkowane na zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas trwania zawodów. Autorzy nie skupili się tylko i wyłącznie na problematyce analizowanych rozwiązań prawnych podczas Mistrzostw Europy, ale przekazali także dalsze następstwa i skutki przygotowanych przed EURO 2012 niektórych zmian w obowiązującym prawie oraz ich wpływ na dalszą pragmatykę stosowania opisanych rozwiązań. Znaczna część osób zajmujących się szeroko rozumianym bezpieczeństwem zdawała sobie sprawę z tego, że do zbliżających się mistrzostw państwo polskie musi przygotować się kompleksowo.

Jeśli podejmujemy próbę wyjaśnienia przedstawionego zagadnienia, nie możemy również pominąć specyfiki widowiska sportowego. Jest to pewien rodzaj przedstawienia poddający się opisowi w konwencji dramaturgicznej. Tak więc mamy scenę – boisko zmagania sportowych, na której występują aktorzy – zawodnicy i sędziowie oraz osoby towarzyszące (trenerzy, lekarze sportowi). Mamy również widzów tego spektaklu – kibiców, ewentualnie mniej lub bardziej przypadkowych jego obserwatorów. Są również kuliszy spektaklu, w których dokonują się ukryte przed oczami widzów formalne, jak i nieformalne działania związane z przygotowaniem i przebiegiem widowiska. (Zawartka, 2011, s. 20).

Przygotowanie imprezy masowej to proces wielopłaszczyznowy i rzeczywiście zanim widz lub uczestnik będzie korzystał z produktu finalnego, warto zdać sobie sprawę z zawłości organizacyjnych towarzyszących jej przygotowaniu.

Analizując Ustawę o bezpieczeństwie imprez masowych z 20 marca 2009 roku (DzU nr 62 poz. 504. z późn. zm.) oraz jej nowelizację tuż przed Turniejem Finałowym UEFA EURO 2012™, autorzy poddali analizie problemowej dwa zagadnienia, które niewątpliwie korelują ze stanem obecnym i nadal bardzo mocno są odczuwalne w przestrzeni społecznej odnoszącej się do problematyki opiniowania wniosków dotyczących udzielenia zgody na przeprowadzenie imprezy masowej.

- Art. 8a Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych [Zasady sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych];
- Brak aktualnie możliwości prawnych sankcjonujących sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych z zawartością alkoholu powyżej 3,5% w czasie trwania imprez masowych, w tym meczów piłki nożnej.

Analizy problemowej dokonano na podstawie stanu faktycznego, odnosząc się do dostępności napojów alkoholowych podczas imprez masowych, w tym meczów piłki nożnej. Z uwzględnieniem nie tylko literalnych zapisów prawa, lecz także na podstawie doświadczenia związanego z wielokrotnym zabezpieczeniem imprez masowych przez autorów.

ART. 8A USTAWY O BEZPIECZEŃSTWIE IMPREZ MASOWYCH [ZASADY SPRZEDAŻY, PODAWANIA I SPOŻYWANIA NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH] – PROBLEMATYKA DOSTĘPNOŚCI ALKOHOLU W TRAKCIE TRWANIA IMPREZ MASOWYCH – ANALIZA

Problematyka dopuszczalności sprzedaży, podawania i spożywania alkoholu niskoprocentowego należy do najbardziej spornych kwestii związanych z organizacją imprez masowych i uczestnictwem w nich. (Kąkol, 2012, s. 187).

Obecnie przepisy Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych z 20 marca 2009 roku (DzU nr 62. poz. 504. z późn. zm.) kwestię sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych regulują w art. 8a. Zgodnie z jego treścią:

1. Na imprezie masowej, z wyłączeniem imprezy masowej podwyższonego ryzyka, dozwolone są sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholo-

lowych zawierających nie więcej niż 3,5% alkoholu.

2. Sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych mogą odbywać się wyłącznie w miejscach do tego wyznaczonych.

3. Sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych mogą być prowadzone wyłącznie przez podmioty posiadające zezwolenie, o którym mowa w art. 18¹ ust. 4. Ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: DzU z 2007 r. nr 70, poz. 473. z późn.zm.). Niedozwolona jest sprzedaż napojów alkoholowych w twardej opakowaniach, w szczególności wykonanych ze szkła, metalu lub tworzyw sztucznych, które wykorzystane niezgodnie z ich przeznaczeniem mogą stanowić zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego.

5. Do wniosku o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej organizator dołącza informację o rozmieszczeniu miejsc i, w których będą sprzedawane, podawane lub spożywane napoje alkoholowe.

Tak skonstruowany przepis dopuszcza powyższe czynności (sprzedaż alkoholu, jego podawanie i spożywanie) na każdej imprezie masowej – w tym sportowej. Bezwzględny zakaz dotyczy tylko imprez o podwyższonym ryzyku.

Ustawodawca w art. 3. pragmatycznej Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych wskazał następujące rodzaje imprez masowych: imprezę masową artystyczno-rozrywkową, masową imprezę sportową, w tym mecz piłki nożnej, gdzie:

- **impreza masowa artystyczno-rozrywkowa** to impreza o charakterze artystycznym, rozrywkowym lub zorganizowane publiczne oglądanie przekazu telewizyjnego na ekranach lub urządzeniach umożliwiających uzyskanie obrazu o przekątnej przekraczającej 3 m – która ma się odbyć:
 - a) na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000,
 - b) w hali sportowej lub w innym budynku umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, w których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 500;

- **masowa impreza sportowa** – to impreza masowa mająca na celu współzawodnictwo sportowe lub popularyzowanie kultury fizycznej, zorganizowana na:

- a) stadionie lub w innym obiekcie niebędącym budynkiem, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000, a w przypadku hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej – nie mniej niż 300,

- b) terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynosi nie mniej niż 1000;

- **mecz piłki nożnej** – to masowa impreza sportowa mająca na celu współzawodnictwo w dyscyplinie piłki nożnej, organizowana na stadionie lub w innym obiekcie sportowym, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000;

Natomiast po analizie treści art. 3. ust. 5. Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, pod pojęciem imprezy masowej podwyższonego ryzyka należy rozumieć imprezę masową, w czasie której, zgodnie z informacją o przewidywanych zagrożeniach lub dotychczasowymi doświadczeniami dotyczącymi zachowania osób uczestniczących, istnieje obawa wystąpienia aktów przemocy lub agresji. Zgodnie z art. 7. wskazanej ustawy w przypadku organizacji imprezy masowej zakwalifikowanej jako impreza masowa podwyższonego ryzyka liczby udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynoszą nie mniej niż:

- 300 – dla stadionu, innego obiektu niebędącego budynkiem lub terenu umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej;
- 200 – dla hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej;
- 200 – dla meczu piłki nożnej.

Istotna dla analizowanych zagadnień definicja napoju alkoholowego została sprecyzowana w art. 46. ust. 1. Ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Tekst jedn.: DzU z 2007 r. nr 70, poz. 473. z późn.zm.). Zgodnie z ustawą napojem alkoholowym jest produkt przeznaczony do spożycia zawierający

alkohol etylowy w stężeniu przekraczającym 0,5%.

Podawanie i sprzedaż alkoholu zgodnie z przytoczonymi przepisami ustawowymi może odbywać się tylko i wyłącznie w miejscach wyznaczonych. Organizator ma tutaj swobodę wyznaczenia tych miejsc. Do jego obowiązków należy dołączenie do wniosku o wydanie decyzji informacji o miejscu i czasie sprzedawania, podawania i spożywania alkoholu.

De lege lata brak jest przepisu karnego penalizującego spożywanie napoju alkoholowego poza miejscem do tego wyznaczonym, co jednakowoż nie umniejsza uprawnień służb porządkowych i informacyjnych związanych z naruszeniem postanowień regulaminów. (Kąkol, 2012, s.190).

Należy więc przyjąć, że ustawodawca, formułując w taki sposób przepisy dotyczące możliwości sprzedaży napojów alkoholowych, ich podawania i spożywania, jednoznacznie wykluczył możliwość konsumpcji podczas imprez masowych, w tym meczów piłki nożnej, napojów alkoholowych zawierających więcej niż 3,5% alkoholu, a w przypadku imprez o podwyższonym ryzyku podawanie alkoholu, jego sprzedaż i spożywanie ma charakter zakazu bezwzględnego.

Wprowadzony przed rozpoczęciem EURO 2012 przepis (art. 8a Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych) wywoływał wiele kontrowersji w temacie dostępności alkoholu na obiektach sportowych. Jak pokazuje rzeczywistość, wspomniany artykuł 8a (sankcjonujący niskoprocentowy alkohol na imprezach masowych) stał się także ogniwem, na podstawie, którego niektórzy zarządcy obiektów sportowych próbują usankcjonować dostępność podczas imprez sportowych, w tym meczów piłki nożnej, innych napojów alkoholowych.

Kilka miesięcy po zakończonym turnieju we Wrocławiu zarządca nowego stadionu, w celu przyciągnięcia widzów i zarobkowania na infrastrukturze stadionowej, przedstawił w mediach propozycję otwarcia tzw. „Klubu Diamentowego”, którego członkowie w czasie pobytu w loży podczas imprez masowych mieliby możliwość spożywania napojów alkoholowych o zawartości najprawdopodobniej przekraczającej 3,5% alkoholu.

Przedstawiona przez zarządcę stadionu perspektywa połączenia możliwości oglądania meczu piłki nożnej i jednocześnie spożywania alkoholu budzi wiele kontrowersji i nasuwa skojarzenia, że rozwiązania wprowadzone do polskiego ustawodawstwa przed EURO 2012 i funkcjonujące w trakcie samego turnieju oraz po jego zakończeniu mogą mieć konsekwencje. Chodzi o to, że w przestrzeni stadionowej mogą być wkrótce do-

stępne napoje alkoholowe z większą procentową zawartością alkoholu niż ustawowe 3,5%.

Sytuacja ta wymaga niewątpliwie merytorycznej dyskusji i rzeczowej identyfikacji problemu w aspekcie jego pośredniego i bezpośredniego wpływu na bezpieczeństwo uczestników imprez masowych.

Jeśli chodzi o pomysły zarządcy stadionu wprowadzenia na jego teren sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych z zawartością alkoholu powyżej 3,5%, a także umożliwienie członkom „Klubu Diamentowego” swobodnego poruszania się po terenie imprezy masowej (taras widokowy), nasuwają się skojarzenia, że jest to szczególnego rodzaju próba przyciągnięcia nowej grupy osób, zainteresowanych wynajęciem prestiżowych miejsc na stadionie skorelowana z chęcią pominięcia aktualnie obowiązujących przepisów prawa przeciwdziałającym sprzedaży, podawaniu i spożywaniu w czasie trwania i na terenie imprezy masowej, w tym meczów piłki nożnej, napojów alkoholowych powyżej 3,5%.

Wydaje się, że oprócz Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych przeciwdziałające i uniemożliwiające sankcjonowanie obecności alkoholu na obiektach sportowych, w tym stadionach, są także regulacje prawne zawarte w przepisach Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982 roku. Art. 16. ust. 1. wskazanej ustawy jednoznacznie wskazuje miejsca, gdzie zabrania się wnoszenia alkoholu. Zgodnie z treścią powyższego artykułu zabrania się wnoszenia napojów alkoholowych na teren zakładów pracy, obiektów wymienionych w art. 14. ust.1. pkt 6. jak również na teren stadionów i innych obiektów, w których odbywają się masowe imprezy sportowe i rozrywkowe, a także obiektów lub miejsc objętych zakazem wnoszenia napojów alkoholowych. Pojawiły się także głosy nawiązujące do ewentualnego wyodrębnienia (wydzielenia) z terenu imprezy masowej części obiektu, na której znajdują się tzw. loże.

Odnosząc się do tego pomysłu, należy podkreślić, że hipotetyczne pomysły wydzielenia z terenu imprezy masowej (w tym przypadku stadionu) pomieszczenia przeznaczonego na tzw. „Klub Diamentowy”, nie mają ustawowej delegacji prawnej. W myśl przepisów prawa budowlanego będzie to w dalszym ciągu teren stadionu. Art. 3. ust. 1. Ustawy z 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Tekst jedn.: DzU z 2010 r. nr 2433, poz. 1623. z późn. zm.) jednoznacznie precyzuje, że stadion nawet po wyłączeniu jego części, jako obiekt należy traktować w całości. Zgodnie z treścią powyższego artykułu ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) obiekcie budowlanym – należy przez to rozumieć:

- a) budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,
- b) budowlę stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami,
- c) obiekt małej architektury.

Należy także zaznaczyć, że aby wprowadzić swoją wizję wykorzystania tzw. Łoży Diamentowej możliwością spożywania napojów alkoholowych z dużą zawartością alkoholu, zarządca stadionu musiałby dokonać stosownych zmian w regulaminie obiektu m. in. odnoszących się do wnoszenia napojów alkoholowych na stadion, a to w sposób poważny komplikowałby ewentualne czynności podejmowane wobec osób naruszających przepisy Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz łamiących regulamin imprezy masowej. W takim przypadku regulamin obiektu i imprezy masowej różniłyby się w sposób zasadniczy (w bardzo ważnej kwestii: wnoszenia napojów alkoholowych na stadion).

Warto pamiętać, że żaden regulamin obiektu piłkarskiego czy regulamin imprezy masowej nie może być sprzeczny z przepisami Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, a ta w sposób jednoznaczny precyzuje możliwość spożywania alkoholu podczas imprez masowych lub całkowity jego zakaz w przypadku imprez o podwyższonym ryzyku.

W styczniu 2013 roku przed rozpoczęciem rozgrywek piłkarskich ekstraklasy w ramach rundy wiosennej sezonu 2012/2013 – Ekstraklasa SA, organizator rozgrywek, przekazał do Komendy Głównej Policji treść regulaminu imprezy masowej – meczu piłki nożnej, który ma obowiązywać podczas wszystkich meczów rozgrywanych przez kluby piłkarskie w ramach rozgrywek ekstraklasy. W regulaminie w rozdziale IV, w § 4. pkt 2. lit d. zabrania się wnoszenia, posiadania oraz spożywania alkoholu poza miejscami do tego wyznaczonymi przez Organizatora (ekstraklasa.org).

Należy podkreślić, że oba regulaminy są niezbędne do wydania stosownej opinii przez uprawniony organ i trudno sobie wyobrazić, aby miały one rozbieżne sformułowania w tak ważnej dla bezpieczeństwa imprezy kwestii, jak możliwość wnoszenia i spożywania alkoholu.

Nie bez znaczenia jest tutaj aspekt równości społecznej wszystkich osób obecnych na imprezie masowej i uczestniczących w niej (w analizowanym przypadku możliwość oglądania meczu piłki nożnej i spożywania alkoholu). Opisywaną problematykę równości społecznej podczas imprez masowych meczów piłki nożnej poruszyli na swojej stronie internetowej

kibice warszawskiej Legii, którzy na jednym z meczów ligowych zauważyli, że w części stadionu spożywany był alkohol najprawdopodobniej taki, który przekraczał normy zawarte w zapisach Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych. Sytuacja taka spotkała się z ostrym protestem znacznej części kibiców dopingujących warszawski zespół. Należy pamiętać, że agresja, także stadionowa, to wynik nagromadzonych negatywnych emocji oraz efekt frustracji, która może eksplodować w każdej chwili trwania imprezy. Nie należy więc dopuszczać do sytuacji, jaka miała miejsce na stadionie stołecznego klubu, gdy część kibiców poczuła się dyskryminowana i sfrustrowana zachowaniem innych uczestników imprezy.

W środowym wydaniu „Rzeczypospolitej” poruszony został temat zakazu spożywania alkoholu powyżej 3,5% na wszystkich imprezach masowych w kraju. W piątkowym komunikacie grupy kibicowskie Legii zwróciły uwagę na to, iż przy Łazienkowskiej nie jest on przestrzegany w łóżach VIP. „Osoby, które zakupiły bilet lub karnet na wybraną lożę (są one zdecydowanie droższe od normalnych wejściówek), cieszą się specjalnymi względami. Mogą mianowicie liczyć na serwowany przez organizatora imprezy mocny alkohol. Tymczasem przepisy zezwalają na podawanie i spożywanie napojów zawierających nie więcej niż 3,5 proc. alkoholu. Ponadto goście takich sektorów bez żadnych konsekwencji mogą przebywać podczas meczów w przejściach ewakuacyjnych” — czytamy w „Rzeczypospolitej”. Tymczasem prawnicy specjalizujący się w Ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych nie pozostawiają wątpliwości: sektory z lożami VIP ani żadne inne nie są wyłączone spod ustawy. „Obowiązuje ona wszystkich uczestników imprezy masowej. Nie ma tutaj żadnych wyłączeń, nie działa także w takiej sytuacji zasada, że są równi i równiejsi” — mówi gazecie Mateusz Dróżdź, prawnik z kancelarii Gide Loyrette Nouel i wykładowca Uczelni Łazarskiego. Ekstraklasa SA dostrzegła problem i chce nowelizacji ustawy. Podjęła już rozmowy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych w sprawie rozpoczęcia prac nad wprowadzeniem zmian w przepisach. Koncepcja nowelizacji została przedstawiona także wstępnie posłom z Sejmowej Komisji Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki. (www.legionisci.com)

Wszyscy ulegamy określonym wzorcom. Nasze zachowanie modelowane jest przez otoczenie i media. (Maj, K., 2011, s. 82). Warto o tym pamiętać, podejmując jakiegokolwiek czynności związane z przygotowaniem imprezy masowej. Nie należy więc generować sytuacji, których naśladownictwo i pożądanie nie byłoby korzystne, gdy chodzi o bezpieczeństwo imprezy.

Należy także jasno wyartykułować fakt, że w czasie imprezy masowej to organizator odpowiada za jej bezpieczeństwo i do niego należy decydujące słowo w kwestii bezpieczeństwa.

Pod pojęciem organizatora należy rozumieć osobę prawną, fizyczną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej przeprowadzającą imprezę masową (art. 3. ust. 9. Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych). (Kamiński, Majchrzak 2012).

Organizator imprezy masowej zgodnie z treścią art. 5. ust. 2. Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych jest zobligowany do spełnienia następujących wymogów w zakresie:

- zapewnienia bezpieczeństwa osobom uczestniczącym w imprezie;
- ochrony porządku publicznego;
- zabezpieczenia pod względem medycznym;
- zapewnienia odpowiedniego stanu technicznego obiektów budowlanych wraz ze służącymi tym obiektom instalacjami i urządzeniami technicznymi, w szczególności przeciwpożarowymi i sanitarnymi.

Należy przyjąć za właściwy pogląd, że w przypadku udostępnienia stadionu przez jego zarządcę lub właściciela w celu przeprowadzenia na jego terenie imprezy masowej – meczu piłki nożnej, całkowita odpowiedzialność za bezpieczeństwo uczestników zostaje delegowana na organizatora imprezy.

WNIOSKI

Podsumowując, należy podkreślić, że w ocenie autorów na terenie (obiekcie) imprezy masowej oraz w czasie jej trwania nie jest możliwe w aktualnym stanie prawnym podawanie i spożywanie alkoholu o stężeniu powyżej 3,5 %. Taki stan rzeczy dotyczy zarówno podawania alkoholu o zawartości powyżej 3,5%, jak i jego spożywania, niezależnie od miejsca usytuowania punktów dystrybucji alkoholu oraz uczestników imprezy masowej.

Warto zaznaczyć, że stadion piłkarski, a w szczególności jego część, gdzie umiejscowione są łóżka, element infrastruktury stadionu, w trakcie trwania imprezy masowej stanowi integralną i nierozłączną część organizowanych imprez masowych. Zatem bezzasadny wydaje się także pogląd o możliwości wyłączenia określonego obszaru stadionu, jako terenu niebędącego miejscem odbywania się imprezy masowej, w celu umożliwienia

spożywania napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 3,5%.

REFERENCES

- Kamiński, A., Majchrzak B. *Bezpieczeństwo imprez masowych. Odpowiedzialność organizatora.* , „Policja 997” nr 8 (89), sierpień 2012 r.
- Kąkol, C. (2012). *Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz.*, Warszawa, LEX a Wolters Kluwer Bbusiness.
- Maj, K. (2011). *Walka z chuligaństwem stadionowym za pomocą psychologicznych metod wpływu społecznego*, W: [Kryłowicz, M., Tomczak, r. (red) *Wieloaspektowe ujęcie bezpieczeństwa – EURO 2012. Stan obecny i perspektywy*], Poznań, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa.
- Pokruszyński, W. (2010). *Teoretyczne aspekty bezpieczeństwa. Podręcznik akademicki*, Józefów, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi.
- Pokruszyński, W. (2011). *Wstęp do teorii bezpieczeństwa*. *Journal of Modern Science* to 3/10/2011.
- Sidorowicz, K., Kaczmarek, J., Oczkowicz, Cz., Kujawiak, B., Kazimierczak, M. (2010), *Opracowania artykułowe*, W: Listwan, T. (red.) *Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych podczas EURO 2012*, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego.
- Zawartka, M. (2011). *Widowisko sportowe, jego specyfika i wpływ na agresywne zachowanie widzów*, W:[Kryłowicz, M., Tomczak, r. (red) *Wieloaspektowe ujęcie bezpieczeństwa – EURO 2012. Stan obecny i perspektywy*], Poznań, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa.

AKTY PRAWNE

- Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych z 20 marca 2009 r. (DzU nr 62. poz. 504. z późn. zm.)
- Ustawa z 31 sierpnia 2011 r. o zmianie Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw (DzU nr 217, poz. 1280.).
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982 roku. (Tekst jedn.: DzU z 2007 r. nr 70, poz. 473. z późn.zm.).
- Ustawa z 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane. (Tekst jedn.: DzU z 2010 r. nr 2433, poz. 162.3 z późn. zm.).

STRONY INTERNETOWE

<http://legioniści.com>

<http://ekstraklasa.org>